

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Александра I, од 3. јануара 1903. године, на предлог Министра унутрашњих дела и по саслушању Министарског Савета, а на основу члана 15. Устава, решено је:

да се седнице Народног Представништва сазваног у редован сазив за 1902. год. од 6. јула 1902. год. закључе.

Његово Величанство Краљ Александар I. благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, поставити и то:

Указом од 1. јануара 1903. године.

за инспектора прве класе министарства унутрашњих дела, Ђорђа С. Ђорђевића, инспектора друге класе истог министарства.

за благајника министарства унутрашњих дела с платом од 5052 динара на годину Јеврема Шишмановића, благајника истог министарства.

Указом од 22. децембра 1902. год.

за начелника четврте класе округа пожаревачког, Милоша Ђорђевића, начелника исте класе округа крушевачког, — по потреби службе.

Указом од 2. јануара 1903. године.

за помоћника прве класе начелства округа крушевачког, а да врши дужност начелника окружног и прима плату из плате овога, Уроша Грабовца, начелника прве класе среза јадранског, округа подринског.

Указом од 1. јануара 1903. године.

за начелника прве класе санитарског одељења министарства унутрашњих дела, д-р. Миту Милићевића, начелника друге класе.

Указом од 2. јануара 1903. године.

за начелника прве класе среза нишког, Милосава Милосављевића, начелника исте кл. среза лужничког;

за начелника прве класе среза лужничког, Ђорђа Павловића, начелника исте класе среза звишког;

за начелника прве класе среза тамнавског, Бошка Новаковића, начелника исте класе среза посаво-тамнавског, — сву тројицу по молби;

за начелника прве класе среза добричког, Данила Херкаловића, начелника исте класе среза прокупачког, — по потреби службе;

за начелника прве класе среза ражањског, Тимотија Савовића, бившег среског начелника исте класе;

за начелника прве класе среза арињског, Танасија Поповића, начелника исте класе у пензији;

за начелника друге класе среза прокупачког, Зарија Х. Арсића, начелника среског исте класе у пензији;

за начелника друге класе среза звишког, Ђурицу Ђорђевића, начелника исте класе ср. арињског, — по молби;

за начелника треће класе среза брзо-паланачког, Момчила Татића, начелника исте класе среза качерског;

за начелника треће класе среза посаво-тамнавског, Љубомира Михаиловића, начелника исте класе среза тамнавског, — обојицу по потреби службе;

за начелника треће класе среза качерског, Милорада Вујичића, бившег среског начелника исте класе;

за секретара прве класе начелства округа моравског, Божицара Митровића, писара прве кл. министарства унутрашњих дела; и

за ванредног секретара друге класе начелства округа крушевачког, а да врши дужност начелника среза расинског и прима плату из плате овога, Сретена Јовановића, писара прве класе среза лесковачког.

Указом од 2. јануара 1903. године.

за писара прве класе Министарства унутрашњих дела Владислава Вујовића, писара друге класе првостепеног београдског трговачког суда;

за писара прве класе среза посавског, округа београдског, Светозара Јовановића, писара прве класе среза брзо-паланачког, по молби;

за писара прве класе среза моравског, округа пожаревачког, Љубомира Јосифовића, писара исте класе среза бољевачког, по молби;

за писара прве класе среза крагујевачког Витомира Јовановића, писара исте класе ср. моравског, округа пожаревачког, по молби;

за писара прве класе среза пожешког Јована Симића, писара исте класе среза крагујевачког, по потреби службе;

за писара прве класе среза посаво-тамнавског Глишу Ђевића, писара друге класе истог среза;

за писара прве класе среза поречког Ђорђа Стешића, бившег поштара;

за писара друге класе среза алексиначког, Велисава Ашковића, писара исте класе среза пожешког, по молби;

за писара друге класе среза бољевачког, Живојина Белопапића, писара исте класе ср. беличког, по потреби службе;

за ванредног писара прве класе начелства округа посаво-тамнавског и

прима плату из плате овога, Драгољуба Петаковића, ванредног писара друге класе начелства округа подринског и вршиоца дужности писара истог среза;

за писара треће класе Управе вароши Београда Косту Младеновића, бившег полицијског чиновника, и

за писара друге класе начелства округа нишког, Ђорђа Јотића, писара исте класе начелства округа пиротског, по потреби службе.

Указом од 31. децембра 1902. год.

за писара прве класе среза масуричког, Стојана Павловића, писара исте класе среза лужничког; и

за писара друге класе среза лужничког, Ђорђа Коцића, писара исте класе среза масуричког, обојицу по потреби службе.

Указом од 1. јануара 1903. године,

за писара прве класе среза нишавског, округа пиротског, Милутина Јовановића, писара исте класе среза драгачевског, округа чачанског, по потреби службе.

Указом од 31. децембра 1902. године решено је:

да се Јован Радовић, начелник прве класе среза брзопаланачког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих Дела, ПМ 136 у Нишу.

РАЗГРУПИСАВАЊЕ ОПШТИНА

Указом од 22. октобра 1903. године, а на основу члана 10 закона о општинама одобрено је решење Државног Савета које гласи:

да се села: Бранчић, Гукош и Дић, по изјављеној жељи својих становника, одвоје од општине моравичке, у срезу качерском, округа рудничког, и образују засебну општину под именом: општина бранчићска. да се село Вишњица, у срезу врачарском, округа београдског, по изјављеној жељи његових становника, одвоји од општине велико-селске и образује за себе општину под називом: општина вишњицка.

да се село Сепци, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине клокачке, у срезу лепеничком, округа крагујевачког, и образује за себе општину сепачку.

да се село Ба, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине бањанске, у срезу таковском, округа рудничког

и образује засебну општину под називом: општина башка.

да се село Башин, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине церовачке, у срезу јасеничком, округа смедеревског и образује засебну општину под именом: општина башиначка.

да се села Вратна и Слатина, по изјављеној жељи својих становника, одвоји од општине уровичке, у срезу брзо-паланачком, округа крајинског, и образују засебне општине и то: село Вратна општину вратњанску, а село Слатина општинску слатинску.

да се село Мраморац одвоји од општине церовачке, у срезу јасеничком, округа смедеревског, и образује за себе општину под називом: општина мраморачка.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, ПМ 155 у Нишу.

РАСПИСИ

Начелству округа

Господин Министар финансија писмом од 11. овог месеца В.Пр.Бр. 5865. доставио ми је распис, који је издао свима окружним начелствима, среским начелницима и пореским одељењима, а који гласи:

„Расписом мога претходника од 8. фебруара тек. год. В.Пр.Бр. 668, регулисана је станарина управницима пореских одељења, порезницима и пореским помоћницима.

„Према овоме распису, у подручном ми министарству одобравана је у Буџетима и станарина среским начелницима, среским писарима и практикантима, економима и осталим чиновницима, који на станарину имају права.

„Многе среске и пореске власти жале ми се, да је овакав начин одређивања станарине за сва места подједнако, без обзира на месне прилике, врло неправичан, јер, док је за поједина места одређена станарина била довољна, дотле су многи у другим местима за стан плаћали више, но што им је одређено. Сем тога, и саме окружне и среске скупштине, имајући на уму месне прилике, у буџетима одређивале су станарину према скупоћи станова у дотичном месту, те су и оне на тај начин боље увиђале потребу одређивања станарине према појединим местима и месним приликама, но што је то горњим расписом регулисано. А и сам сам имао прилике да се и лично уверим о неправилности одређивања станарине за сва места подједнако, без обзира на месне прилике.

„Са ових разлога решио сам, да распис мога претходника од 8. фебруара 1902. год. В.Пр.Бр. 668, заменим овим: да од сада станарину свима чиновницима и званичницима, који на то немају права, одређују саме окружне, односно среске скупштине, са обзиром на скупоћу станова у дотичном месту и осталим месним приликама, имајући на уму, да при овом одређивању станарине задовоље само праву потребу, на

коју је станарина одређена, јер приликом одобравања буџета сваку претерану станарину смањиваћу, као што ћу и сам обратити пажњу на скупоћу станова у дотичном месту и остале месне прилике, те одређивати онолику, колика је потребна коме чиновнику и званичнику за дотично место.

„Ово наређење важиће од 1. Јануара 1903. године“.

Распис овај саопштава се начелству са препоруком, да са истим упозна и среске власти у округу, и нареди им да се по истом управљају.

ПБр. 30838

26 децембра 1903. год.

у Београду.

Министар
унутрашњих дела,

В. М. Тодоровић с. р.

Начелству округа

На моју представку, учињену Господину Министру Финансија, у циљу једнообразног примењивања закона о окружним, среским и општинским буџетима и закона о општинама, у колико се они односе на преглед и одобрење општинских буџета. Господин Министар финансија писмом својим од 28. овог месеца В.Пр.Бр. 6.060 одговорио ми је следеће:

„У одговор на Ваше писмо од 14. ов. месеца ПМ 30.303 част ми је извести Вас, да сам Вашу представку у томе писму, који се односи на надлежност одобравања општинских буџета с прирезом и без приреза, упутио на мишљење Пореској Управи, која је у седници својој од 28. ов. месеца под В.Пр.Бр. 6.060 нашла: да према одредби чл. 36. закона о окружним, среским и општинским буџетима, као специјалног закона за општинске буџете, све општинске буџете треба слати на преглед и одобрење Министру финансија и да према томе Господин Министар финансија одобрива дефинитивно буџете општинске, како с процентом приреза о коме је реч у закону о измени и допуни реченог закона о буџетима од 13. априла 1902 год., тако и општинске буџете без приреза“.

„Ово мишљење Поресе Управе, као исправно и саобразно духу закона о буџетима, усвојио сам и ја, о чему ми је част извести Вас, с молбом да изволите с овим упознати све општине и полицијске власти ради знања и управљања“.

Препоручујем начелству да заједно са среским властима у свом округу овако поступа у погледу одобравања општинских буџета како оних с прирезом, тако и оних без приреза, с тим, додатки, што ће надзорна власт на оним општинским буџетима, којих се расходи покривај са приходима, без икакво приреза, на основу члана 130. закона о општинама ставати забелешку да је надзорна власт истибуџет примила к знању, и изјавити своје примедбе на исти, ако нађе да по њеном мишљењу какве примедбе треба да учини, нађе онда и те буџете слати Господину Министру финансија на дефинитивно одобрење.

Ово наређење нека начелство одмах саопшти свима среским и општинским властима у своме округу.

ПМ 31.649

30 децембра 1902 год.

у Београду

Министар
унутрашњих дела,

В. М. Тодоровић с. р.

Свима окружним начелствима

Поуздао сам уверен, да извесни полицијски чиновници олако верују гласовима о кризи који с времена на време избијају у штатима и за које се зна, да су по правилу неосновани, а често и памерно измишљени ради стварања пометње и забуне. У место да овакве гласове, у колико би се у кругу њихове месне надлежности проносили на законској основи сузбијају, они, на против стоје и сами под утицајем истих, дајући израза разним политичким очекивањима у овом или оном правцу, а напуштајући готово за све време, док такви гласови трају, службене послове и проносећи разне комбинације, које само доприносе пометњи јавнога мњења, на очевидну штету и државне службе и ауторитета власти којој припадају.

Обраћајући пажњу начелству на овакве појаве, препоручујем свему полицијском чиновништву, а нарочито окружним старешинама и среским начелницима, да сваки доказани случај оваквог држања код чиновника полицијских, узимају у најстрожији поступак и извештај ми подносе, како бих такве чиновнике удалио као штетне и недостојне за државну службу.

У колико би се, опет, овако држање, а нарочито у облику протурвања гласова о кризи, приметило код чиновника других административних струка, начелство ће ме извештавати.

ПМ 283

4. јануара 1903 год.

у Београду

Министар
унутрашњих дела,

В. М. Тодоровић с. р.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО

О истраживању вредности

Истраживања вредности могу у многим погледу задати тешкоћа, од којих су најважније у томе, што се наука и пракса ни у колико не слажу о том шта управо има да сачињава предмет за одређивање штете. И овде ће се једино правилно поступити, ако се води рачуна о сваком оправданом гледишту и истраживање вредности тако изврши, да сваки онај, који за тим има да коначно дође до неког извесног правничког гледишта, може да нађе основа за свој рад. Ради веће јасноће да наведемо један општи пример. Рецимо да је у лоповској намери одбијена с неке драгоцене бронзане статуе једна рука и однета.

Штета се може одређивати на врло различите начине:

а) Та статуа је као уникум због места на ком је нађена вредела 4000 а оштећењем јој је та вредност смањена за $\frac{1}{4}$. — Дакле: штета је 1000.

б) Као старина уопште вредела је 1000, а оштећењем јој је вредност за $\frac{1}{4}$ смањена. Штета 250.

в) Украдена рука је као уметничко дело по себи вредела 100. Штета 100.

г) Бронза, од које је рука, вреди као метал 5. Штета 5.

д) Трошкови око поправке (припајање руке, ако је можда пропађена) износе 100. Штета 100.

Какво ће схватање у своје време узети оптужба и пресуда, каква ће питања искр-спнути код приватне одштите, какав ће можда облик узети грађанска парница, све је то иследнику непознато као год што му је у време истраживања већином потпуно непознато оправдавање окривљеног, потраживања оштећеног и многобројни други моменти. Не остаје дакле ништа друго но да се изналажење штете извршује према наведеној шеми на све замислене начине. Тада иследник има за свој даљи рад и за све случајеве исто тако сигурне основе, као и сви други, који доцније имају да обраде тај случај, да би за своје гледиште нашли створене претходне погодбе.

Овде ћемо навести неколико примера, да покажемо, како су различити начини обрачунавања и како сваки може с правничког гледишта бити оправдан. Слуга вози на коњима свог господара из рудника истога угаљ у варош, која је у близини, и ту га предаје трговцима; угаљ у самом руднику стаје 1 динар цента, а у вароши (дакле, заједно с подвозом) 1-20 динара цента. Тај слуга добија у руднику сваки пут по четрдесет дената, али и сваки пут украде по једну центу, коју у вароши прода. Настави ли се то неко време, онда у оцењивању вредности може бити велике разлике, према томе да ли је за основицу узета цена угља у руднику са 1 или у вароши са 1-20.

За оба схватања може се понешто рећи. За прво говори то што је слуга дело извршио у руднику, јер је ту украо угаљ свог господара; наравно да је он вредност угљу повисио тиме што га је с коњима свог господара одвезао у варош; али то је био само *furtum usus* који важи као некажњив, те се дакле, као украден урачунава угаљ по цени од 1 динар по центи. За друго схватање говори та околност, што онај угаљ, што је продат у вароши, представља вредност од 1-20. Господарев коњи су због оног једног цента, који су морали више вући, били више мучени, па је дакле, господар према приликама, које је сам слуга створио, оштећен не 1, већ у 1-20 динара, те тако такав прорачун би се имао узети за основицу.

Али које ће се од та два гледишта узети у оптужби и пресуди, то иследник не зна, но он ће правилно урадити онда, ако испита све околности које улазе у оквир тога, те да тако буду приправни фактори за све произвољне прорачуне.

Доста пута појави се питање како да се оцени трговачка роба, коју су н. пр. млађи покрали. Да ли да се урачуна вредност по коју се продаје или она по коју је купљена? Већином се урачунава цена, по коју ју је

трговац купио, а као разлог наводи се да он по ту цену може увек набавити ту робу.

Али против тог схватања опет говори та околност, што у свакој роби лежи један део интереса од уложеног капитала, па онда пореза, осветљење, кирија и т. д., тако да се може рећи да је роба трговца на дан краје више стојала но на дан куповине. Дакле: Продајна цена = Куповној цени + сви трошкови + трговачки добитак, а пошто трговац на исти може већ готово одређено рачунати, онда ће се сматрати да је украдена роба у вредности по коју се продаје, дакле, да је украдено онолико, колико би трговац продајом добио, ако се неће да он штетује.

У свима овим случајевима иследнику је врло лака ствар да оштећеног упита по што је шта купио, по што продао и колика му је чиста добит. Онда се може чинити избор.

У том погледу је занимљив и овај случај: Технички помоћник једног зубног лекара науми, да се користи одсуством свог господара. Да прода вештачке зубе, то није смео, јер је знао да би то пало у очи. Али он се досетио нечем другом. Узео је и једним чекићем поразбијао 5000 вештачких зуба и из њих извукао дршке од платине. Поразбијане зубе је бацио, а платињу продао. Зуби су вредели 2000 форината, а вредност платине је била 200. Шта ће овде да се узме за основ обрачуна? О томе нећемо ни да говоримо, али иследник је дужан да знање не само обе ове цифре, већ и трећу, која представља вредност платине прерађене у дршке.

Један допов украо је новчаник са неколико форината и мало ситнине, међу којом се налазио и један римски новац, који је оштећени ценио да вреди 20—30 пара. Повчаник и садржина одузети су допову и неким случајем дознаде се, да тај римски новац представља за скупљача неоцењиву вредност, о чему нису имали појма ни оштећени ни допов.

И у том случају ће гледишта о одређивању вредности бити различита. С тога ваља знаћи сваку вредност, која би доцније имала да послужи као основица за коначно решење.

Нарочиту формулу применићемо, кад је услед оштећења била потребна оправка, којом је вредност ствари знатно увећана. На пример: Неко је из пакости умазао коломазом седница на колима тако да су се морала нова мењати. Али ако је старо седнице било већ и сувише да се сви трошкови око поправке урачунају кривцу. Онда ће се поставити оваква формула: Вредност кола пре оштећења више трошкови око оправке мања вредност ново-оправљених кола = штета. Хоћемо ли да ту формулу поставимо тачно математички и означимо ли вредност старих кола са СК, вредност нових кола са НК и трошкове око поправке са ТО, онда та формула излази овако: Штета = ТО — (НК — СК) према томе = ТО — НК + СК.

Овакви случајеви могу се низати у бескрајност, и ни један не личи потпуно на други. Али иследник се мора потрудити, да себи представи сва гледишта, која би могла да се појаве у питању оцењивања вредности, те с тога их он сва мора знати у виду кад истражује вредност и штету.

ПОУЧНО ЗАБАВНИ ДЕО

На поноћној стражи

Успомена једног детектива

У оно време, када сам имао везе са Бланкборуншом полицијом, десно се случај који ћу сада испричати.

Једно сам јутро разговарао са инспектором полиције, када му баш предадохе једно писмо од господина Брињорта, веома чувеног адвоката из те вароши. Инспектор прочита писмо и обрати се мени.

»Опет једна мајсторија,« рече он, »и наравно да се не може да пронађе допов. Ви нисте имали ништа важнога данас пре подне, Сампоне; отидите тамо и видите шта се може учинити.«

Узнем пешир и отидем из бироа. Брињорт ми је биро био добро познат, и не потраје дуго већ сам био у његовој канцеларији.

»Врло сам узнемирен,« рече Брињорт, прелазећи на ствар, »што ми из касице, коју чувам у своме писаћем столу, нестаје по извесна мала сума новца, и што морам да се плашим да ме неко из мога сопственога бироа поткрада; на жалост није ми пошло за руком да ухватим допова, те сам се морао обратити полицији за помоћ.«

»То сте добро учинили, господине адвокате. Смем ли вас питати од кад сте то приметили?« упитам ја.

»Има отприлике осам до десет дана, а крађа се дешава увек ноћу, када је биро закључан.«

»Од куда знате то?«

»Отуда, што свако вече бројим новац пре но што закључам фијоку, и то у време када сам сам у бироу, а бројим га такође свако друго јутро, пре но што ико дође у канцеларију,« одговори адвокат.

»Колике су вам суме нестале?«

»То није било подједнако. Једно ми је вече нестало пет наполеондора, другога седам, трећег три и тако даље. Свега ми је до сад нестало педесет и пет наполеондора, и не знам како ће се то све свршити.«

»Имате ли ма какву сумњу на кога да је допов?«

»Не, — па, ипак —« Брињорт се устезао.

»Продужите само, господине адвокате молим вас; иначе бисте ми можда стали на пут да уђем у траг.«

С очевидним напором продужи адвокат: »Хтео сам само рећи, да није можда Хартлеј, али не могу ни помислити да је он то у стању.«

»Ко је тај Хартлеј?« упитам ја.

»Мој помоћник,« одговори Брињорт, »од своје младости, још као дечком дошао је к мени, и на његов карактер не могу посумњати.«

»Па од куда њега доводите у везу са тим крађама?«

»Из овог разлога,« објасни адвокат. »Хартлеј и ја смо једине особе, које на овоме месту ноћивамо, па како нема никаквих трагова насилне крађе, а ово се увек ноћу дешава то, покрај свега лепога мишљења о Хартлеју, дођох до тога закључка.«

»Под таквим околностима то је са свим природан закључак,« добаших ја; но само

ми реците имате ли још кога помоћника сем Хартлеја?“

»Наравно, четворицу.«

»Када излазе они из бироа?“

»Око шест сати.«

»Кад отварате биро?“

»Око шест или седам сати.«

»Сем вас има ли још ко кључ?“

»Хартлеј, и то два кључа.«

»А ви велите да он спава овде у кући?“

»Да.«

»Иначе нико други?“

»Још и ја сам.«

»Али ви не станујете овде, господине Брињорте?“

»Истина мој је стан у предграђу, али већ од неколико дана ноћио сам у своме бироу.«

»Ваљда да бисте ухватили лопова?“

»У ствари није ми била баш то намера,“ одговори адвокат брзо, а што је главно, крађе су се почеле дешавати баш од када ја овде ноћивам; пре их није никада било.«

»Врло чудновата ствар; узмимо баш да је Хартлеј лопов, налазите ли ма каквога мотива, који га је на крађе могао навести?“ упитам ја.

»Баш никаквог. Али, стан'те! — Он се верио с једном девојком из угледне породице и хоће кроз кратко време да створи себи ново огњиште.«

»Па ипак један мотив за крађу,“ додам ја, слежући раменима.

»Како то мислите?“

»Као домаћину биће му потребан намештај, а за намештај треба новаца.«

»Дакле ви мислите да се Хартлеј помаже мојим новцем да би се окућио,“ примети адвокат узбуђено.

»Тако изгледа. Видећемо сад, но ви га још нисте ни оптужили за крађу.

О, не, јер још не могу да верујем у његову кривицу.«

Он ваљда не зна циљ моје посете?“

»Не, тако ми Бога!

»Врло добро, немојте му ни казивати. Него хтедoste ми причати шта вас је побудило, до ових последњих ноћи спавате у бироу?“

»Хм,“ рече полако Брињорт, „то је овако дошло: Већ од неколико дана на овамо осећао сам се нешто растројен; не могу да знам шта ми је недостојало, али сам провео неколико ноћи непреспаваних, или сасвим или са недовољним сном, да бих преко дана могао бити свеж. По претпоставци да бесаницу може често да отклони промена постеље, решим се да неколико ноћи преспavam у бироу, пошто и иначе као нежељен човек могу да живим како ми је воља; а овде има доста места и удобности у изобиљу. И да вид'те, промена ми је изврсно пријала. Од прве ноћи спавао сам одлично, само су ме мучили страшни снови, те због њих нисам био јутром одморан. Жени, која служи Хартлеја, не задаје много посла што размести један кревет више, и тако сам ја за неко време овде са станом. Ето, то је разлог, који сте хтели чути.

»Велика хвала, господине адвокате. Сад ћемо покушати да ухватимо лопова. Предложићу вам са свим просто средство. Допустите ми да се ма где сакријем, можда иза заклона за пећ или у орман, ја сам навикао на уска скровишта — и отуда ћу

све посматрати што се буде могло видети. Закључајте као и обично свој писаћи сто и собна врата, али дајте мени један кључ од ових последњих, ако ми случајно што устреба.«

Брињорт се сагласио са овим, и тако у скоро за тим отидем ја. Када сам прошао кроз другу собу могао сам да бацим поглед на све помоћнике, а нарочито на Хартлеја, па да ни најмање они не обрате пажњу на то. По спољнем изгледу, овај младић није могао бити лопов; израз лица био му је отворен, ведар, и ни најмање није имао лукав поглед, који је карактерна црта нечисте савести. А пошто сам знао да ништа више није тако варљиво као спољни изглед, веровао, сам кад сам изашао, да сам у Хартлеју нашао своју птицу.

Доцкан у вече закуцам на Брињортова врата, и он ми их лично отвори. Биро је био већ закључан, помоћници изашли, па с њима и Хартлеј. Брињорту није било тешко наћи згодно склониште за мене у једноме куту бироа, а ја сам га удесно угодним за себе, у колико је то могућно под оваким околностима.

Око пола десет дође адвокат кући, закључа свој писаћи сто и врата од комптоара, даде последњи кључ мени и оде горе. Рекао ми је још и то, да ће Хартлеј доћи око једанаест часова и отићи ће право у своју собу на горњем спрату.

Та опаска адвоката била је тачна, јер баш када је избјегло једанаест часова чујем да се окреће кључ у брави на спољним вратима и неко уђе. Хартлеју није било потребно да прође кроз биро, па да стигне у своју собу, али кад је пролазио поред њега, ухватио је за кваку и пробао да ли су врата закључана, па је продужио пут. Неколико минута доцније чујем да се закључавају и врата његове собе, те тако започе моја стража.

Време је полако пролазило; изби дванаест, један, па и два сата, те сам већ веровао да сам залуду на стражи, кад зачујем у ноћној тишини, да неко горе полако отвара врата и обазриво се, скоро нечујно, силази низ степенице. На прагу собе, у којој сам био скривен, застаде он и зачујем звекет читавог свежња кључева, као да је бирао потребни му кључ. Тренутак доцније отвореше се врата, и лопов уђе унутра.

Соба је била потпуно мрачна, те сам морао напрезати очи да бих могао опазити његово кретање.

Лампу, коју сам имао са собом, нисам још хтео употребљавати, јер сам се надао да ухватим лопова на делу. Нисам морао дуго чекати. Огрнут ноћним капутотом, бо-соног, довуче се лопов до писаћег стола, и метнувши један кључ у браву отвори фијоку, узе из ње кесицу, а из ове неколико комада златнога новца.

Сад је било моје време настало. Изађем из свога заклона, узем лампицу и пустим њену светлост на злочинца. Кад сам то учинио, не мало сам се изненадио, јер сам у злочинцу упознао самога господина Брињорта, а по његовим затвореним очима видео сам да је у тврдоме сну и да није свесан онога што чини.

Како сам приметио да му смета моја светлост — јер је више пута превукао ру-

ком преко очију — угасим лампу, а по том он затвори сто и изађе из собе, закључавши за собом врата. Ја их нечујно отворим и пођем за њим.

Он пође горе. У ходнику застаде код једнога ормана и на његово дно као да је оставио новце. За тим је ушао у своју собу, куда сам га обазриво пратио. Ту сам још могао видети како је скинуо са себе ноћни огртач и бесвесно легао у кревет, који је неколико минута пре тога оставио.

»Дакле, господине Сампсоне“, упита ме господин Брињорт, кад сам сутра дан дошао к њему, „шта сте открили на својој стражи? Јесте ли пронашли лопова?“

»Мислим да јесам, господине адвокате“, одговорим ја.

»А да ли је Хартлеј тај лопов? упита он плашљиво.

»Не, господине адвокате, Хартлеј није лопов“, умирим га ја.

»Хвала Богу за то!“ одахну адвокат, као да му је та вест много олакнула. »Па“, упита за тим са већим љубопитством, »пако је дакле тај лопов?“

»Пре но што вам га кажем“, одговорим му ја, »молио бих вас да видите колико вам је новца прошле ноћи украдено.

Он оде до свога стола, изброја новац и одговори:

»Четири наполеондора.“

»Дакле то чини свега?“ продужим ја.

»Педесет и девет.“

»Ходите молим вас, господине Брињорте. Ништа ме неће изненадити, ако будем у могућности да вам вратим сав новац.“

Са збуњеним лицем пође адвокат за мном уз степенице ка орману, који сам већ поменуо, и чија врата сад ја отворим. На адвокатовом се лицу указа врло болан израз, када смо се сукобили погледима.

»Каква реткост“, рече он пола за себе, а пола као мени. Сваке сам ноћи снито о овоме орману и увек сам га доводио у везу са крађама, а што је главно унутрашњост ми је његова тако позната, ма да га до сада никада у своме животу нисам видео.“

»Сагните се, молим вас, господине адвокате, и пружите руку у онај кут тамо доле,“ рекнем му ја.

Он учини то и поче водити одатле наполеондор по наполеондор.

»Бројте, молим“, рекох му кад је већ извадио све колико их је било.

»Педесет и девет“, узвикну он изненађен; »баш тачно толико, колико ми их је украдено!“

»Тачно толико“, потврдим ја и продужим: »Ако бисте имали доброту да сиђемо у ваш биро, па ћу вам казати ко је лопов, пре но што би дошао Хартлеј.“

Вратисмо се у биро и ту му испричам све, на његово грдно чуђење, које сам и ја прошле ноћи имао као сведок тога дела.

»Ако не примите моју слободу за зло, господине адвокате“, довршим ја своју причу, »саветовао бих вам, да консултујете кога лекара. По свима знацима ви патите од афекције мозга, која би се, у случају да је запустите, могла претворити у болест, чије се последице не могу предвидети.“

Адвокат је послушао мој савет и обратио се једноме специјалисти лекару, који му је наредио да се преда миру и спокојству од сваког душевног рада за дуже времена.

Некаква друга и врло заплетена парница, коју је до пре кратког времена водио толико га је занела, да га је довела до душевнога растројства.

Кад сам се последњи пут о њему распитао, чујем да се потпуно опоравио, а Хартлеј, некадањи његов помоћник, који се међутим оженио красном женицом, био му је у бироу друг.

Превео Доб. Бакић.

ЗАПИСНИЦИ ИЗ МРТВОГ ДОМА

РОМАН У ДВА ДЕЛА

НАПИСАО Фјодор М. Достојевски

Превео с руског Јефта Угричић

ДЕО ДРУГИ.

I.

БОЛНИЦА

Убрзо после празника сам се разболео и отишао у нашу војну болницу. Она је лежала засебно, на по врсте од тврђаве. То је било дугачко једносратно здање, обојено жутом бојом. Лети, кад су настјали послови око оправака, на њ се трошила изванредна количина жуте земље. На огромном дворишту болничком биле су споредне, економске зграде, па куће за лекарску управу и остале потребне зграде.

У главној згради биле су распоређене само болесничке дворане. Дворана је било много, али осуђеничке су биле само две, увек препуне, а нарочито лети, тако да су се често морали кревети примицати један другоме.

Наше су се дворане пуниле „несрећним народом“ од сваке руке. Ту су долазили наши, долазили разноврсни војни притвореници, што су се иначе налазили у притвору на разним главним стражама, долазили су осуђени, неосуђени и прогањани; долазили су и из чете за поправку, — чудновате установе, у коју су слати из батаљона војници, који су штогод згрешили, али давали нешто мало наде, слати ради поправке свога владања, а отуда су, после две и више година, обично излазили као таква чудовишта, каква се ретко и налазе. Обојели осуђеници код нас су обично ујутру јављали о својој болести подофициру. Њих су одмах записивали у књигу и с том су књигом слали болесника са чуварем у батаљонску болницу. Тамо је доктор претходно прегледао све болеснике из свију војних команда, што су биле у тврђави, и којег је нашао одиста болесним, записивао га за болницу.

Мене забележише у књигу, и око два сахата, кад су већ сви наши отишли из тамнице на посао после ручка, ја се улутим у болницу.

Болесни осуђеник је обично узимао са собом што је могао више новаца, хлеб, јер тога дана није могао у болници очекивати

за себе оброка, малу лулу и кесу с дуваном, кременом и огњилом. Ови последњи предмети су се брижљиво крили у чизме.

Ступио сам кроз болничку ограду не без неке радозналости према овој новој, мени још непознатој варијацији нашега осуђеничког живота.

Дан је био топао, облачан и жалостан, — један од оних дана, код овакве установе, као што је болница, добијају некакав особито званичан, туробан и кисео изглед. Са чуварем ушао сам у собу за примање, где су стајале две бакарне каде и где су већ чекала два болесника, што су била под судом, такође са чуварима.

Уђе Фелдшер*), погледа нас тромо и достојанствено и са још више тромости оде да пријави дежурном лекару.

Лекар се појави брзо; прегледао нас, понашао се веома љубазно и издао нам „болесничке листе“, у којима су била назначена наша имена. Даље описивање болести, одређивање лекарија, оброка и остало, остављало се већ ономе лекару, који је управљао осуђеничким дворанама.

Већ сам и раније слушао, да се осуђеници не могу довољно нахвалити својим лекарима. „Они су нам као родитељи!“ — одговарали су ми на моја распиткивања, кад сам полазио за болницу.

Поред осталог, ми се и пресвукосмо. Одело и рубље, у којем смо дошли, одузели су нам и оденуше нас у болничко рубље, а осим тога дадоше нам дуге чарапе, пануче, капе и дебеле сукнене, домаће огртаче мрке боје, искрпљене и умрљане. Једном речи, та је одећа била до крајности прљава; али сам је ја оценио, као да је сасвим на своме месту.

Затим нас поведоше у осуђеничке дворане, које су се налазиле на крају веома дугачкога коридора, високога и чистога.

Спољашња чистоћа је свуда била сасвим као што треба; све, што је на први мах падало у очи, просто се сијало. Уосталом, то је мени могло тако да изгледа и после наше тамнице. Она двојица из истражног затвора одоше у леву дворану, ја у десну.

Код врата, која су била затворена гвозденим клином, стајао је стражар са пушком, поред њега је био замењеник. Млађи подофицир (из болничке страже) нареди да ме пропусти, и ја се наћох у дугој и узаној одаји, уз чија су оба уздужна зида биле поређане постеље, око двадесет и две на броју, међу којима су три-четири још биле незаузете. Постеље су биле од дрвета, обојене зеленом бојом, и сувише познате свима и свакоме код нас у Русији, — то су оне постеље, које, као по неком предопредељењу, не могу никако бити без стеница. Ја сам се сместио у угао, с оне стране на којој су били прозори.

Као што сам већ рекао, ту су били и наши осуђеници из тамнице. Неколицина од њих већ су ме знали, или су ме бар раније виђали. Много их је више било из истражних затвора и из чете за поправљање. Тешко болесних, то јест, таквих, који нису могли устајати с постеље, није

било тако много. А други, лако болни или они, што су оздрављали, или су седели на постељама, или су ходали горе-доле по одаји, где је између два реда од постеља остало још доста места за шетњу.

У дворани је био ужасно загушљив, болнички мирис. Ваздух је био заражен разним непријатним испарењима и мирисом од лекарија, и поред тога, што је још и готово целог дана у углу била ложена пећ.

На мојој постељи била је навучена пругаста навлака Ја је скинем. Под навлаком се указа сукнени покривач, подшивен платном и дебело рубље веома сумњиве чистоће. Поред постеље је био столић, на којем је стајао крчаг и чаша од тенећке. Све то беше, пристојности ради, покривено малим убрисом, што ми га дадоше. Доле, на сточићу, била је још и једна полица: тамо су се, код оних што су пили чај, чували чајници, судови с квасом и остало; али је међу болесницима било веома мало оних, што су пили чај. А лулице и дуванкесе, којих је било готово код свакога, не искључујући чак ни јектичаве болеснике, криле су се под постеље. Доктор и други од старешина нису их готово никада прегледали, а кад су и затицали по кога с лулицом, чинили су се, као да не опажају. У осталом и болесници су били скоро увек опрезни и одлазили су да пуше крај пећи. Већ једино ноћу пушили су непосредно с постеље; али ноћу није нико обилазио дворане, осим покашто официр, начелник болничке страже.

До тога времена нисам никада лежао ни у каквој болници; зато је све, што ме је окружавало било за мене изванредно ново.

Опазио сам, да будим код осталих неку радозналост. О мени су већ чули и гледали су на мене без икакве велике церемоније, шта више са одблеском неке претезности, како гледају по школама на новвајлију или на званичним местима молиоца.

С десне стране до мене је лежао један притвореник, писар, ванбрачни син једног пензионисаног капетана. Судили су му за прављење лажног новца и лежао је ту већ годину дана, не болујући, како је изгледало, ни од чега, али убедивши докторе да пати од аневризма. И он је постигао своје намере: робија и телосна казна мимоишле су га, и он је, још годину дана после тога, био послат у Т-к, да га држе негде у болници. Беше то развијен, јак момак од двадесет и осам година, велика лола и параграфска свезналица, доста бистар, изванредно окретани уображен, самољубив до болести, који је себе самога најозбиљније уверавао, да је он најчеститији и најисправнији човек на свету и шта више у свему потпуно невин и који је тако и остао за свагда у томе убеђењу.

Он је први проговорио са мном, радознано ме стао распитивати и доста ми је потанко испричао о унутрашњим уредбама болничким. Разуме се, да ми је пре свега изјавио, да је капетански син. Веома му се хтело показати се племићем или, бар, да је „од благородних“.

Одмах после њега пришао ми је један болесник из чете за поправку и стао ме уверавати, да је познавао многе од пре-

*) Од немачкога: Feldscherer — ранар, војни болничар, видар.

Њашњих прогнаних племића, називајући их по имену и презимену. То је био већ седи војник; на лицу му је било написано, да све лаже. Звали су га Чекунов. Он се очигледно код мене улагивао, вероватно, рачунајући да у мене има новаца. Опазивши код мене замотуљак с чајем и шећером, он одмах понуди своје услуге: да набави чајник и да ми закува чај. Чајник ми је обећао за сутра послати М-ци из тамнице, по комега од осуђеника, који буде долазио у болницу на рад. Али је Чекунов сврши сав посао. Он набави некакав гвозден лонац, шта више и шољу, прокључа воду, закува чај; једном речи послуживао је са необичном усрдношћу, чиме је одмах и наукао код једнога од болесника неколико јетких подсмеха на себе.

Тај је болесник био јектичав, лежао је преко пута од мене, по имену Устјанцев, један од притворених војника, онај исти, што је, поплашивши се од казне, испио читаво стакло ракије, пошто је у њу натрпао доста дувана, и тиме наукао себи јектику; о њему сам већ једном приликом ракије спомињао.

Дотле је лежао ђутећи и тешко дишући, посматрајући ме нетренимице и озбиљно а са негодовањем пратећи Чекунова. Необична, жучна озбиљност придавала је некакав особито комични изглед његовом негодовању.

Најзад, није могао више да издржи.

— Е, гле, роба! Нашао господина! проговори он испрекидано и гласом, што се гушио од слабости. Он је био већ у последњим данима својега живота.

Чекунов се мрзовољно окрете њему:

— Ко је овде роб? изусте он, с презрењем гледајући на Устјанцева.

— Ти си ропска душица! одговори овај тако самоубеђеним тоном, као да је имао потпуно право да ружи Чекунова и да је шта више тога ради и био намештен поред њега.

— Ја роб?

— Ти, ти. Чујте, добри људи он не верује! Чуди се!

— Ама шта је теби стало до тога! Ето, они су сами, као без руку. Нису навикли без слуге, то је јасно! Па зашто да их не послужим, чекињасто страшило ти.

— Ко је чекињаст?

— Ти си чекињаста њушка.

— Ја чекињаста њушка?

— Јесте, ти!

— А ти си ми лепота? У тебе је лице, као вршино јајце... ако сам ја чекињаста њушка.

— Јеси, јеси чекињаста њушка, јеси! Та већ га је и Бог убио, треба само да легне, па да умре! Али не, него ми се ту још измотава! Шта ми се ту размећеш!

— Шта! Не, не, онда је боље да се поклоним ципели, а не опанку. Нити се отац мој клањао, нити је мени наредио. Ја... ја...

Он је хтео да настави, али се страшно закашљао на неколико минута, пљујући крв. Ускоро изби хладан, заморан зној на носком челу његовом. Кашаљ му је сметао, а он би иначе непрестано говорио; по очима му се могло познати, како му се утелело, да још попује; али, изнемогао, он одмахну руком...

Како да је Чекунов најзад већ и заборавао на њега.

Осећао сам, да је пакост овога јектичавка била више управљена на мене, него на Чекунова. Због жеље Чекуновљеве да послуша и на тај начин добије копејку, нико се не би на њега љутио, нити гледао на њега са особитим презирањем. Сваки је схватао, да он то чини просто ради новца. У том погледу прост свет никако није тако тесногруд и тачно разуме да разликује ствар.

Устјанцеву се нисам допао управо ја, није му се допао мој чај, као и то, што сам ја и у ланцима као господин, као да не могу да будем без послуге, ма да ја уопште нисам ни звао нити желео икакве послуге.

И одиста, ја сам свагда желео да све радим сам а баш сам нарочито хтео да ни из далека не изгледа, као да ја нерадник и нежан човек господујем. У томе се унеколико састајало чак и моје самољубље, кад је већ уз реч дошло да се каже.

Али ето, — и никако не разумем, како се то увек тако десило, — али ја се никад нисам могао одрећи и склонити се од разних услужних и послушних људи, који су ми се сами наметали и на крају крајева би овладали мnome потпуно, тако да су они управо били моји господари, а ја њихов слуга; а споља је изгледало као да се само по себи разуме, да сам ја у самој ствари господин, не могу бити без послуге и господујем. То ми је, најзад, било веома досадно. Али је Устјанцев био јектичав лако раздражљив човек.

Остали, пак, болесници чували су изглед равнодушности, чак са неким одблеском охолости. Сећам се, да су сви били заузети неком особитом околношћу: сазнао сам из осуђеничких разговора, да ће то вече довести међ нас једнога оптуженика, којег у том тренутку кањњавају шибом. Осуђеници су очекивали новака с приличном радозналношћу. Говорили су, у осталом, да ће казна бити лака, — свега пет стотина удараца.

(Наставиће се)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

«Као писару, који ради на кривичним предметима у срезу б-ском, дата ми је пресуда Првостепеног и-ког суда, којом је осуђен Павле Ђорђевић за лаку повреду тела, да је извршим по кривичној части.

Кад сам позвао Павла да га притворим, он је изјавио: како му је приватни тужилац опростио казну, па је тражио да га не лишавам слободе.

Поводом ове његове изјаве, ја сам саслушао и тужиоца, и он је изјавио: да је туженом опростио казну, и тражи, да пресуду не извршujem.

Налазећи, да средња власт није надлежна да оцењује: да ли пресуду треба извршити, кад приватни тужилац прашта казну, или не, ја сам акта и изјаве обојиче спровео Првостепеном Суду на решење.

Првостепени суд нађе, да он није надлежан да расправља ово питање, јер је оно, вели, изашло из његове надлежности онога дана кад је пресуда постала извршном.

Да ли је овакав рад суда правилан, и шта да радим ја сада — да ли да извршим пресуду, или да узмем одустанак тужиоца у рачун, па да пресуду извршим само у њеном грађанском делу?»

На ово питање одговарамо:

Како је изјавом приватног тужиоца истакнуто питање: треба ли извршити судску пресуду или не, Првостепени Суд био је дужан да уђе у оцену овог питања, јер и ако ови случајеви нису нигде предвиђени законом, ипак је он надлежан да ово реши.

Кад он то није хтео да учини, онда треба изазвати сукоб, па ће се тако решити питање о надлежности.

Толико о надлежности.

Што се, пак, тиче питања: да ли приватни тужилац може обуставити извршење пресуде у овоме случају, оно стоји овако:

По § 182 кр. закона, «сва заостављања и повређења, осим тешких болесних повређења, која су у §§ 177 и 178 казана, истраживаће се и казнити само на захтевање повређеног лица».

По § 33 к. с. пост. приватни тужилац може одустати од тужбе докле год пресуда не истане извршном.

Као што се из ових двеју законских одредаба види: право приватног тужиоца ограничено је и везано за извршеност пресуде; и, како је у овом случају пресуда извршена, то је и приватном тужиоцу одузета могућност, да задржава пресуду од извршења.

Потврду за овакво схватање налазимо и у наређењима § 216 кр. закона где законодавац даје права приватном тужиоцу, да и саму пресуду задржи од извршења, а то, међутим, не чини код § 181 истог закона.

II.

«Многа пореска одељења и општински судови, држећи се расписа господина Министра Финансија, од 29. марта 1897 г. Пр.Бр. 7702, преносе земљишта по пописној књизи Б. и без тапија, утврђених Првостепеним судом, само кад продавац и купац то затраже и плате таксу.

Нека, опет, одељења, не ће да врше преносе све дотле, док не добију тапију судом утврђену.

Чија је радња правилнија — онога одељења што врше преносе без тапија, или оних, који ово чине само по тапијама?»

Ово питање потпуно је измишљено, јер сам распис, који се помиње, казује: да су одељења дужна, да преносе врше без тапија, на начин тамо прописан.

Према томе, чим нека одељења тако не раде, њихова је радња неправилна.

III.

По члану 83 закона о општинама, све одлуке одборске, достављају се надлежној надзорној власти у препису.

По чл. 152 истог закона, надзорна власт може задржати од извршења све ове одлуке суда, одбора и збора, које би биле противне законима.

Многе власти приме преписе ових одлука па их просто оставе у архиви, не извештавајући суд, да ли их одобравају или не.

Међутим Га. Контрола не прима ни једну одлуку као доказ за правилност издатака, ако се не види, да је одобрена од стране надзорне власти, и тако рачунополагачи долазе у голему незгуду.

Због овога треба расправити питање:

1, морају ли надзорне власти да се изјасне одмах: да ли одобравају одлуке или не, и да о томе известе суд; и,

2, ако не морају надзорне власти ово да раде да ли Гл. Контрола мора да прима одлуке као исправне и без ове напомене надзорне власти, да је одлука одобрена?"

На ово питање одговарамо:

Из последњег става чл. 152 закона о општинама види се, да је власт дужна, да у року од 15 дана реши: да ли је која одлука незаконита или не.

Ако то не учини у горњем року, онда су одлуке: одбора, збора или суда извршне.

Према овоме, за суд је са свим све једно, да ли ће власт нарочито нагласити, да против извесних одлука нема ништа, или не.

Такве су одлуке ипак пуноважне, и Гл. Контрола при прегледу рачуна мора их примити, јер општински судови нису у положају да нагнају надзорне власти да раде овако или онако, те да би они били криви, што за извесне одлуке нарочито не стоји, да су одобрене.

Ако Гл. Контрола има разлога да тражи да се за сваку одлуку нарочито каже, да надзорна власт нема ништа против ње, она може издејствовати потребну наредбу надлежног Министра да од сада власти тако раде.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Јован син Васе Мочорка, контролора у електричној фабрици отишао је негде од куће 29. децембра пр. год. и до сада није се вратио својим родитељима. Њему је 13 год., црномањаст, сувоњав, стаса средњег; од одела имао је на себи: плаво раденичко одело, а поред тога однео је и једно ново грао штофано одело, на глави је имао шепир штофани на ногама нове ципеле шпиране. Моле се све полициске власти, да Јована живо потраже, и нађеног упуте Управи гр. Београда с позивом на Бр. 38.664.

Васа Петровић из Гиљана (Ст. Србија) по занимању је био продавац колача по селима има се узети на испит код власти среза парафинског због кријумчарења дувана, али је отумарао негде. Њему је 31 год. нежењен, боје лица црне, носа и бркова малих црних, очију црних, лица округла. Одело је имао на себи старо сукнено, на ногама опанке и на глави шајкачу.

Моле се све полиц. власти да Васу у своме подручју потраже и у случају проналазка да известе начелника ср. парафинског с позивом на Бр. 22.155, како би се могла дотичној власти послати акта оптужења ради саслушања.

Милан син Петра Драгића, из Салаша Црнобарског отишао је пре 2 месеца од куће незнано где. Он има 18 год., очију плавих, обрва плавих, уста обичних (без бркова) образа дугих, носа обичног, лица бела, знакова особенних нема. Од одела имао је на себи 1 кожу велики и један мали, у гаћама и кошуљи; на ногама опанке, чарапе и каиши, без тозаука. Кад иде ход му је разваљен, тј. нестале ногама чврсто на земљу.

Моле се све полициске власти, а општинским се препоручује да у своме кругу живо

потражи Милана, и нађеног спроведу начел. ср. Мачванског с позивом на Бр. 47. (УБр. 551).

Ивана — Ивановна — Булина, тражи његов брат г. Кулин писар софиског градоначелства. Иван је до пре неколико месеци био у Софији, а одатле је незнано где отишао. Он има 18 год., раста средњег, коса и обрве русо-кафенасте, очи жуто-кафенасте, нос обичан, уста мало заврнута, зуби средњи, одело шарено, летње панталоне, капут сако сив, капа бела, нарави је: меланхолик и ђуталица. Моле се све полициске власти, да Ивана живо потраже, и у случају проналазка известе Уредништво «Полициског Гласника.»

Лазара Цветковића, бившег осуђеника из Кладова, тражи начелство среза кључког актом Бр. 12.080, исти има да издржи годину дана полициског надзора, на који је осуђен за крађу. Лазар има 20—22 год., стаса средњег, у опште смеђ, очију зелених, без браде и бркова. Моле се све полициске власти да Лазара пронађу, и нађеног упуте начелнику среза кључког с позивом на Бр. 12.080, или Управи гр. Београда Бр. 740.

Ђорђа Ивановића — Аризинићи, из Јелашнице, среза масуричког, округа врањског, тражи начелник среза у Прџиловици актом Бр. 10.128, исти је нестало 26. пр. м. и није се до данас повратио својој кући. Он је стаса средњег, црномањаст, косе црне, очију црних, кад иде шири ноге у коленима. Моле се све полициске власти да Ђорђа живо потраже и нађеног спроведу начел. среском у Прџиловици, с позивом на Бр. 10.128, или Управи града Београда Бр. 903.

Миљко Вратоња, из Лиса бив. чувар осуђеника, осуђен је пресудом комесара топчидер. полиције Бр. 1968, на двадесет и пет динара новчане казне и 2 динара таксе, па је незнано где побегао. Он има 37 год., лежмекаст је, плав, средњег раста. Моле се све полициске власти, да Миљка живо потраже и од нађеног наплати казну, и новац пошаље комесару топчидерске полиције, с позивом на Бр. 2461, или Управи града Београда Бр. 201.

ПОТЕРЕ

Непознати лопов, поћу између 29. и 30. пр. м-ца, украо је Павлу Радосављевићу, са чаџира, једног коња старог 4 године, длаке доратасте, висок 150 см. и обележеног за коњицу. Моле се све полициске власти а општинским се препоручује да лопова и покрађу живо потраже, и нађене спроведу начелству среза космајског у Сопот, с позивом на Бр. 21.611. (УБр. 38.708.)

Ноћу између 29. и 30. пр. м-ца нестала је из затворене штале, једна ждребница, Сави Јаншевићу, из М. Врбине. Висока је 158 см., од једне и по године, длаке отворено доратасте, путаста у левој предњој нози, на предњој десној нози белег од сечива. Моле се све полициске власти, а општинским се препоручује да живо потраже и крађивца и покрађу, и нађене спроведу начел. ср. у Сопот, с позивом Бр. 21.610 (УБр. 38.707.)

Непознати крађивци, ноћу између 26. и 27. децембра прошле године, на опасан начин, извршили су крађу знаог еснапа Велимиру Станковићу абадији, из Параћина, покрадено је: 1 комад шајка, загасито жутог, у величини 30 метара; 3 ком. црна фабрична сукна, један

фермен од сукна постављен, 4 чакшире и 4 фермена просто израђених; 1 маца лебљег гајтана, и једна поњава. Моле се све полициске власти а општинским се препоручује да живо потраже крађивце и покрађу, и нађене спроведу начел. среза парафинског, с позивом на Бр. 22.256 (УБр. 38.648).

Непознати крађивац, ноћу између 20. и 29. децембра пр. год. удешеним кључем отворио је катанац од подрумски врата г. Тихомира Константиновића, писара кварта дорћолског, у Мајор Илићевој улици бр. 15, на из подрума украо је следеће ствари: један пар чизама, 1 корпу фино плетену на форму цегера у којој је било до 2 киле фришког меса, 1 киле шунке, једне панталоне, све у вредности 30 динара. Моле се све полициске власти, да живо потраже крађивца и покрађу, и нађене спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 38.449.

Непознато лице, поћу 23. пр. м. украо је на опасан начин из кијоска на Калимедану, кога држи под закуп г-ђа Хермина Пајвирт, једно буренце ракиско, жуте боје од fine израде, чија запремина износи $2\frac{1}{2}$ —3 литра. Моле се све полициске власти, да живо потраже крађивца и покрађу, и нађене спроведу Управи града Београда, с позивом на Бр. 38.310.

Ноћу између 25. и 26. пр. м-ца, непознати крађивац прескочио је из дворишта куће г. Милана Живковића, у улици Краљице Наталије Бр. 24.. у двориште куће г. Л. Вукмановића, апелационог судије, и удешеним кључем отворио је катанац, на вратима до Ломине улице, и изашао на улицу. При пролазу кроз двориште г. Вукмановића, изгубио је три пара простих, вунених у боји чараца. Моле се све полициске власти, да крађивца живо потраже, и нађеног спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 38.320.

26. Децембра пр. год., око 6 часова, по подне, нестала је кобила Милану Павловићу, економу среском у Параћину. Кобила је стара 10 год., длаке затворено-доратасте, висока 146 сантиметара, жигосана под знаком Т. Моле се све полициске власти, а општинским се препоручује да у своме кругу крађивца и покрађу живо потраже, и нађене спроведу начелству среза парафинског, с позивом на Бр. 22.375. (УБр. 38.647).

Непознати крађивац, 31. пр. месеца из спаваће собе Тодора Чорбића, обавлача из Београда, украо је један цени сат никловац, са једним канком, који има арапске цифре у вредности 30 динара. Моле се све полициске власти, да крађивца потраже и нађеног спроведу, Управи града Београда, с позивом Бр. 278.

Непознати крађивац, 1. ов. м. украо је из стана госпође Милеве Свет. Вуловића, удове ова. која станује у „Гундулићевој“ ул. Бр. 15, следеће ствари: један нов женски огртач, црни, чојан, са малом посавијеном крајном у вредности 60 динара; један велики и један мали служавник од кина сребра, први вреди 45 дин. а други 10 динара; шечерњачу нову од кина сребра са шамицама у вредности 15 дин. Моле се све полициске власти, да живо потраже и нађеног спроведу Управи града Београда Бр. 244.

Анђелко Јаџић, скитница, лопов, који је као притвореник ужичког првостепеног суда у окружној болници ужичкој био на лечењу, 7. ов. м-ца из исте је утекао незнано куда. Анђелко је однео на себи, копоран, панталоне, на глави јубару, на ногама опанке. Моле се све поли-



цијске власти, да Анђелка живо потраже, и нађеног спроведу начелству округа ужичког, с позивом на Бр. 216. (УБр. 679).

Јован Вукша, касапски момак, 5. ов. м-ца из савдука украо је и однео 40 динара у готовом новцу Радомиру Ортаковићу, касапском момку, па побегао је. Он је раста високог, у опште смеђ, образа дугих, носа обичног, десна рука сва му је црвена, Хрват је, право му је име Раде Рашета. Моле се све полициске власти, да Јована живо потраже, и нађеног спроведу Управи града Београда, с позивом на Бр. 876.

Непознати крадљивац, ноћу између 29. и 30. децембра, пр. год., обио је шип на шупи Јеврема Боровића проф. овад. који станује у Ломиној улици Бр. 21, и украо је: 4 кошуље, (две јегерове и две од српског дебљег платна), 4 гаће (двоје од шифона, двоје од српског платна); 5 марамица цепних све у вредности 28 динара. Лопов је прескакањем преко зидова и плотова, дошао у двориште куће у Ломиној улици Бр. 11, ту је покушао да разбије катанац на шупи г. Вићентија Лацковића адв. писара, па кад није успео прешао је преко оградe у двориште Софије Сретеновић, удове у Ломиној улици Бр. 9, и ту изваљивањем шипа, отворио је шупу г-ђе Софије и њеног закушца Милана Перишића, деловође, код Гођевца. Из шупе г-ђе Софије није ништа украо пошто су дрва само била, а из шупе г. Перишића однео је један јоргански чаршав од шифона; 3 беле навлаке од шифона, једну мушку плаву кошуљу са плавим грудима, један мушки унтерциг, једне мушке гаће од шифона, једну женску кошуљу од шифона, једне женске гаће, 2 крагне 39, једне мањжетне, све у вредности 30 динара. Моле се све полициске власти, да лопова живо са покрађом потраже и нађеног спроведу Управи града Београда Бр. 9.

Ноћу, између 11. и 12. ов. м-ца удешеним кључем отворена је радња Пашића и Терзића тргована из Чачка, и из исте покрађене су следеће ствари: 2 сата посребљена, 2 табакере, 1 буђелар кожни, 4 занца за сат, 4 новчаника, 10 туцета разних дугмета за кошуље, 1 капут зимски дугачки, 1 пар мушког одела, 1 жакет свилени, 3 жакета штофана, 4 пара каљача мушких, 6 пари палуча, троје ципеле жуте, два туцета марама цепних, две кутије фула свилоног, 2 пара женских ципела, туце шубара полуастраганских, 2 мала огртача и 2 дин. у готову новцу. Моле се све полициске власти, а општинским се препоручује да крадљивца и покрађу живо потраже, и у случају проналаска спроведу их начелству округа чачанског, с позивом на Бр. 378. (УБр. 1.220).

Петар Ђорђевић, музикант — бугарски бегунац, извршио је крађу инструмента, «Ве Тромбол», музици V. пешад. пука Краља Милана. Ову крађу инструмента, извршио је 27. пр. м-ца, користећи се приликом, када је био сам у музичкој школи, пошто му је раније био дозвољен приступ. Моле се све полициске власти да Петра живо потраже, и нађени инструмент одузму, а са њиме најстрожије поступе по закону, и о томе известе начелство окр. ваљевског, с позивом на Бр. 14.127.

Максим Радуловић, из Радонице, прешевске казе у Турској, слуга, побегао је из затвора среза парафинског, 8. ов. м-ца у вече, провукав се кроз одак, исти је одговарао за опасну крађу он има 16 год., омален, сувоњав, очију смеђих, косе смеђе, бледе коже; на себи има чакшире беле са гајтанима, првен пемадан, гуњ са рукавима од суре материје, опасан је црвеним тканицама широким, на ногама опанке, чарапе црвене, на глави округлу капу од штофа црне и жуте пруге. Моле се све полициске власти, да Максима живо потраже и нађеног спроведу начелнику среском у Парафин, с позивом на Бр. 358. или Управи гр. Београда Бр. 783.

Велимир Панчић, трговачки помоћник, из Ужича, извршио је крађу новаца Ставри Јовановићу бакалину, из Београда, украо му је 400 динара у српским новчаницама, па побегао. Он има 18 год., средњег је стаса, дежмекаст, образа пуних, косе кестењаве, обрва црних, очију граорастих, носа малог, наусница малих. Моле се све полициске власти, да Велимира живо потраже, и нађеног спроведу Управи гр. Београда, Бр. 1343.

ИЗ ПОЛИЦИСКОГ АЛБУМА

Драгомир Продановић, калфа бакал. родом из Блазнаве окр. крагујевач., стар 17 год., **Велимир Обрадовић**, бивши калфа бакал., родом



Драгомир

из Љубовије, стар 17 год., **Радомир Милошевић**, бив. келнер, родом из Ариља, стар 29 год. и **Исидор Ђорђевић**, трговач. момак, родом из Бајине Баште стар 20 год., — решењем кварта дорћолског стављени су под кривичну истрагу и у притвор због крађе еснапа Владимиру Шишмановићу, бакалину, код кога је Драгомир у служби био. Драгомир је издавао еснап из дуђана, а остали су носили и распродавали. План је био да са новцем који би добијали продајом еснапа, отворе допније ортачку радњу. Досадањом истрагом утврђено је, да је Шишмановић оштећен преко 1000 дин. Износећи слике ове

лоповске дружине, циљ нам је да о њима што више сазнамо, а у једно и да обратимо пажњу осталим трговач. помоћницима на опасност којој би се изложили кад би пошли траговима ових



Велимир



Радомир



Исидор

неваљалаца. Ко о њима буде што више знао, моли се да о томе одмах извести управу града Београда или квартал дорћолски.

Садржај: I. Службени део: — II. Стручни и научни део: 1) О истраживању вредности. — III. Поучно забавни део: 1) На поновној стражи; 2) Записници из мртвог дома. — IV. Поуке и обавештења. — V. Службене објаве: 1) Тражи се; 2) Потере; 3) Из полицијског албума.